

Institutt for samfunnsøkonomi

Eksamensoppgave i SØK1000 - Innføring i samfunnsøkonomi

Faglig kontakt under eksamen: Per Tovmo

Tlf.: 73 55 02 59

Eksamensdato: 10.12. 2015
Eksamenstid (fra-til): 09.00 – 14.00
Sensurdato: 11.1.2016
Tillatte hjelpemidler: Ingen trykte eller håndskrevne hjelpemidler.
Godkjent kalkulator, Casio fx-82ES PLUS, Citizen SR-270x, SR-270X College eller HP 30S.

Målform/språk: Bokmål, nynorsk og engelsk
Antall sider (inkl forside): 4
Antall sider vedlegg: 0

Bokmål**Oppgave 1** (Vekt 30%)

- Gjør rede for én bedrifts etterspørsel etter arbeidskraft.
- Hvordan påvirker en prisøkning på bedriftens produkt etterspørselen etter arbeidskraft?
- Forklar hvordan en persons tilbud av arbeidstid kan utledes.
- Hvordan kan vi finne markedets tilbud av arbeidskraft?
- Hvordan vil en økning i skatt på arbeidsinntekt påvirke arbeidstilbudet?

Oppgave 2 (Vekt 30%)

Produksjonsprosessen i en fabrikk medfører utslipp av skadelige kjemikalier i en elv. Elva har utløp til sjøen ved en større by med en badestrand som mange mennesker bruker om sommeren. Utslippene til elva har negative miljøvirkninger som er så alvorlige at det reduserer nytten/gleden av å bruke badestranda.

- Begrunn ut fra økonomisk teori hvorfor bedriftens utslipp bør korrigeres.
- Hva er samfunnsøkonomisk riktige tiltak overfor bedriften?

Oppgave 3 (Vekt 40%)

Gå ut fra følgende modell:

- $Y = C + I + G + X - Z$
- $C = A + c(Y - T)$, $A > 0$, $0 < c < 1$
- $T = tY$, $0 < t < 1$
- $Z = aY$, $0 < a < 1$

Y er bruttonasjonalprodukt (BNP), C er privat konsum, I er private realinvesteringer, G er offentlig kjøp av varer og tjenester, X er eksport, Z er import og T er netto skatter.

- Forklar relasjonene, determiner modellen og løs modellen for Y .

I 2014 innførte Russland et importforbud mot norsk laks som en følge av Norges sanksjoner mot landet etter Ukraina-krisen.

- Hvilke konsekvenser hadde dette importforbudet for BNP, privat konsum og handelsbalansen i Norge?
- Hvilke tiltak kan myndighetene sette inn mot eventuelle negative konsekvenser av importforbudet av norsk laks? Analyser effekten av tiltakene på BNP, privat konsum og handelsbalansen.

Nynorsk**Oppgåve 1** (Vekt 30%)

- a) Gjer greie for ei bedrift sin etterspurnad etter arbeidskraft.
- b) Korleis verkar ein prisauke på bedrifta sitt produkt på etterspurnaden etter arbeidskraft?
- c) Forklar korleis en person sitt tilbod av arbeidstid kan utledast.
- d) Korleis kan vi finna marknaden tilbod av arbeidskraft?
- e) Korleis vil ein auke i skatt på inntekt frå arbeid verka på arbeidstilbodet?

Oppgåve 2 (Vekt 30%)

Produksjonsprosessen i ein fabrikk fører til utslepp av skadelege kjemikaliar i ei elv. Elva har utløp til sjøen ved ein større by med badestrand som mange menneskje nyttar om sumaren. Utsleppene til elva har negative miljøverknader som er så alvorlege at det reduserer nytten/gleda av å bruka badestranda.

- a) Grunnge ut frå økonomisk teori kvifor bedrifta sine utslepp bør korrigerast.
- b) Kva er samfunnsøkonomisk riktige tiltak overfor bedrifta?

Oppgåve 3 (Vekt 40%)

Gå ut frå fylgjande modell:

- (1) $Y = C + I + G + X - Z$
- (2) $C = A + c(Y - T)$, $A > 0$, $0 < c < 1$
- (3) $T = tY$, $0 < t < 1$
- (4) $Z = aY$, $0 < a < 1$

Y er bruttonasjonalprodukt (BNP), C er privat konsum, I er private realinvesteringar, G er offentleg kjøp av varer og tenester, X er eksport, Z er import og T er netto skattar.

- a) Forklar relasjonane, determiner modellen og løys modellen for Y .

I 2014 innførte Russland et importforbod mot norsk laks som en følge av Norge sine sanksjonar mot landet etter Ukraina-krisen.

- b) Kva for konsekvensar hadde dette importforbodet for BNP, privat konsum og handelsbalansen i Norge?
- c) Kva for åtgjerder kan myndighetene sette inn mot eventuelle negative konsekvensar av importforbodet av norsk laks? Analyser effekten av åtgjerdene på BNP, privat konsum og handelsbalansen.

Engelsk**Problem 1 (Weight 30%)**

- a) Give account of a firm's demand for labour.
- b) How does an increase in the price of the firm's product affect demand for labour?
- c) Explain how a person's supply of labour can be derived
- d) How can we find the market's supply of labour?
- e) How will an increase in the tax on labour income affect labour supply?

Problem 2 (Weight 30%)

The production process of a factory causes emission of damaging chemicals to a river. The river has its outlet to the sea close to a larger city with a beach which many people are using during the summer time. The emissions to the river has negative impacts on the environment, which are so serious that they reduce the utility/pleasure of using the beach.

- a) Explain from economic theory the reason why the firm's emissions should be corrected.
- b) What are economically correct measures towards the firm?

Problem 3 (Weight 40%)

Depart from the following model:

- (1) $Y = C + I + G + X - Z$
- (2) $C = A + c(Y - T)$, $A > 0$, $0 < c < 1$
- (3) $T = tY$, $0 < t < 1$
- (4) $Z = aY$, $0 < a < 1$

Y is gross national product (GDP), C is private consumption, I is private real investment, G is the government's purchase of goods and services, X is export, and T net taxes.

- a) Explain the relations, determine the model, and solve for Y .

In 2014 Russia introduced an import ban on Norwegian salmon as a consequence of Norway's sanctions against the country after the Ukraine crisis.

- b) What was the consequences of this import ban on GDP, private consumption and the trade balance of Norway?
- c) What kind of measures can the government make against eventually negative consequences of the import ban on Norwegian salmon? Analyze the effect of the measures on GDP, private consumption and the trade balance.